

הערה

Author(s): ד. שטוק

Reviewed work(s):

Source: *Zion / ציון*, Vol. 47 (טבת-ניסן תש"ד), pp. 145-145

Published by: [Historical Society of Israel/](http://www.hsi.org/)

Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/70063816>

Accessed: 14/11/2011 07:03

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at

<http://www.jstor.org/page/info/about/policies/terms.jsp>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Historical Society of Israel/ is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Zion* /.

<http://www.jstor.org>

מהוּסַצְנֶפֶלּוּטֶץ, בן משה אהרן היושב שם, רוצה לישא בלי נדן את בתה של אלמנה עניה בגליצווידן. שִׁפְרָ מוֹלָה של אותה בתולה, הואיל והיהודים נוהגים, כידוע, לתבוע נדן, ומטעם זה נשארות פנויות רוב הבתולות העניות משלהם. העיריה מבקשת בעד ליכטוויץ, שהוא נתין אוסטרי, רשיון לנשואין ולהתישבות בפרוסיה. הארץ לא תועמס עיי כך יותר מדי, מאחר ששני אחים של הכלה יוצאים להונגריה. הממשלה נענתה לבקשה, אחר שליכטוויטץ שילם את כִּז' רִיט ויִיח גרוש הקצובים. נוסף על כך התירה לליכטוויטץ להקים שוב את בית חמותו השרוף.

ידיעות אלו מלמדות על מצב היהודים בשלויה במאה הי"ח. מושלי המדינה היו על פי רוב פולנים, למן המאה הי"ד עד הי"ז צ'כים, אח"כ אוסטרים. הכתבים כתובים בשפות הללו. היהודים עסקו על פי רוב בחכירת יין שרף ומזיגתו, כמו בשאר מדינות. מכאן שמות־משפחה כגון שֶׁנְקֶר, ברנשטויינר, קֶנְדִי (מן: אֶנְדִי, חכירת י"ש) ועוד. ממקצוע זה יצא פרידנשטאל, שייסד בברסלאו חרושת כוהל ואשר בנו נהיה למיניסטר פרוסיה. בסניף הבודאפסטי של חרושת זו ("גרנוואלד ושותפיו"), עבד זמן מה ככימאי פריטץ האבֶר.

מקצת מן היהודים האלה סחרו בסחורות קולוניאליות, שפותח בשלֶיָה עיי יהודי ברסלאו. בחרושת העורות הצטיינה מן המאה הי"ח עד הזמן המאוחר הפירמה האזה בריבניק. המצב הפוליטי של היהודים האלה היה רע תחת ממשלת אוסטריה ופרוסיה עד מלכות פרידריך ווילהלם השני. אולם בימי פרידריך השני עלתה הכלכלה.

נפלאה היא רוח הסבלנות של העיריה, המצייגת לטובה את הליכותיהם של היהודים ומתאימה לתקופת ההשכלה. בשנת 1763 כבר היו בגליצווידן גם שמש ואומן־חולים, ו. א. התחלה של קהילה.

מ. גרנוואלד

ה ע ר ה

למחקרו של מר ארונשטיין על זיסקינד מטרימברג ("ציון" שנה ח', תש"ג) אעיר, כי נעלמה ממנו מציאותו של תרגום עברי של שירי המשורר הזה. הוא נעשה בקי ונדפס, בתוספת הקדמה והערות (רישומי מקראות), ב"דבר", מוסף לשבתות ומועדים, ו' אדר תר"צ. דב שטוק

NOTES

I. Ben-Zvi notes 1): An unknown prayer to Baruchia, leader of the Sabbatians at Salonika; 2) The identification of Othman Baba, head of the second seet among the Dönme, with David Hune.

M. Grunwald publishes details, From the municipal archives of Gleiwitz (Silesia), on the beginnings of the local Jewish Community.

D. Stock comments on the Hebrew translation of the songs of Suesskind von Trimberg.